

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 5. december 2023
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Sebastian Stentoft
Sagsnr.: 2023-0030-9177
Dok.: 2913513

Besvarelse af spørgsmål nr. 993 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 993 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. juli 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 993 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen »Fuld plade: Alle anholdt i sag om rockertæskehold«, bt.dk, den 1. juli 2023, herunder sætningen: »To af de senest anholdte har en fortid i Hells Angels. Den ene er dømt for drab, men blev sparket ud af HA, mens han afsonede. Han er prøveløsladt nu«, og vil ministeren på baggrund heraf redegøre for, at en prøveløsladt drabsdømt rocker kan rende rundt på Christiania og begå bandeoverfald, herunder for hvilken dom han var prøveløsladt for og under hvilke vilkår? Vil ministeren redegøre for, hvor mange gange de 20 sigtede bandemedlemmer tidligere er dømt, herunder for hvor mange der var prøveløsladt på tidspunktet for overfaldet? Vil ministeren endelig tilkendegive, om ministeren er enig med Dansk Folkeparti i, at bandemedlemmer, der begår gentagende bandekriminalitet eller opsøger bandemiljøet under prøveløsladelse, bør underkastes en særlig bandefarlighedserklæring hos Retslægerådet, og eventuelt idømmes en foranstaltning om bandeforvaring på ubestemt tid i et lukket fængselsmiljø isoleret fra banden, hvor enhver kontakt til personer knyttet til banden (herunder medfanger fra samme bande, telefon, brev og besøg) er forhindret?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der oplyst følgende:

”Prøveløsladelse af bandemedlemmer

Det følger af straffelovens § 38, stk. 1, at når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, afgør justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

Det følger endvidere af straffelovens § 38, stk. 4, at prøveløsladelse efter denne bestemmelse forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de for løsladelsen fastsatte vilkår.

At den dømtes forhold ikke må gøre prøveløsladelsen utilrådelig, indebærer, at der ikke må foreligge en væsentlig risiko for recidiv til ikke bagatelagtig kriminalitet, som ikke vurderes at kunne begrænses ved tilsyn af kriminalforsorgen og eventuelle særvilkår. I denne vurdering indgår bl.a. antallet af tidligere løsladelser og betingede domme, hvor hurtigt den pågældende er recidiveret til ny kriminalitet efter sidste

løsladelse, forholdene under eventuelle tidligere tilsynsperioder, kriminalitetens art samt forhold under indsættelsen. Det bemærkes, at vurderingen af, om prøveløsladelse bør finde sted, beror på en konkret vurdering af alle sagens momenter, jf. løsladelsesvejledningens pkt. 6.

Der gælder herudover en skærpet utilrådelighedsvurdering i forbindelse med prøveløsladelse af indsatte, der har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet (bandetilknytning). Af løsladelsesvejledningens pkt. 13 fremgår det, at det ved vurderingen af, om prøveløsladelse bør finde sted, med betydelig vægt vil tale imod prøveløsladelse, hvis politidirektøren i forbindelse med kriminalforsorgens høring over spørgsmålet om prøveløsladelse, jf. løsladelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 2, 1. pkt., har oplyst, at en indsat har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet. Denne skærpede utilrådelighedsvurdering gælder, uanset om pågældende er dømt efter straffelovens § 81 a.

Det følger af løsladelsesvejledningens pkt. 14, at den skærpede utilrådelighedsvurdering ikke gælder, hvis den pågældende er dømt efter straffelovens § 81 a og forud for løsladelsen har deltaget i et af kriminalforsorgen fastsat program med henblik på at forebygge ny ligeartet kriminalitet. Tilsvarende gælder for indsatte med tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet uden at være dømt efter straffelovens § 81 a.

Selvom prøveløsladelse ikke skønnes utilrådelig, kan prøveløsladelse ikke finde sted, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180. Det er en forudsætning for at afskære prøveløsladelse, at den indsatte har en stærk tilknytning til gruppen af personer mv. Dette fremgår af straffelovens § 38, stk. 5.

Afsoningsmæssige forhold for bandemedlemmer

Afsoningsforholdene for bandemedlemmer er som udgangspunkt ikke anderledes end for kriminalforsorgens øvrige klientel. Afsoningsforholdene adskiller sig dog navnlig på følgende punkter for bandemedlemmer:

Valg af afsoningsinstitution

Dømte, som er registreret med tilhørsforhold til en bandegruppering, vil som altovervejende udgangspunkt blive placeret i et lukket fængsel uanset straffens længde, idet det anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, jf. straffuldbydelseslovens § 22, stk. 3.

Tilknytning til en bandegruppering har også afgørende betydning for, hvor den dømte nærmere placeres i et lukket fængsel. Der er i den forbindelse etableret interne procedurer i kriminalforsorgen med henblik på at understøtte, at bestemte bandegrupperinger holdes adskilt fra hinanden. Der er derudover oprettet særlige afdelinger i kriminalforsorgens institutioner, herunder såkaldte negativt stærke afdelinger og fokusafdelinger, hvor dømte med en bestemt adfærd eller dømte med tilknytning til bestemte bandegrupperinger holdes adskilt fra øvrige bande- og rockergrupper.

Direktoratet kan herudover oplyse, at der er etableret såvel interne procedurer i kriminalforsorgen som procedurer i forhold til politi og anklagemyndighed med henblik på at understøtte, at bandemedlemmer med en ledende og koordinerende rolle som det absolutte udgangspunkt ikke afsoner med andre personer, som er relateret til den pågældende gruppering.

Besøg

Der gælder særlige regler om afskæring af besøg for indsatte med tilhørsforhold til en bandegruppering, der vurderes at have tilknytning til en gruppering, der er en aktiv del af en verserende voldelig konflikt.

Det følger af straffuldbydelseslovens § 51, stk. 4, at indsatte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og om hvem politiet oplyser, at der inden for den gruppe – som den indsatte skønnes at have tilknytning til – som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke har ret til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet. Både overværet og ikke-overværet besøg kan dog finde sted, hvis ganske særlige grunde gør sig gældende.

Det følger endvidere af straffuldbyrdelseslovens § 53, at besøg til en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal overværes af personalet i institutionen, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet.

Brevveksling og telefoni

Breve til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal gennemlæses, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 55, stk. 4.

Telefonsamtaler til og fra en indsat, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, skal optages, påhøres eller aflyttes, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til at forebygge kriminalitet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 4.”

2. Jeg kan herudover oplyse, at Retslægerådet er et uafhængigt råd, som afgiver lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder i sager om enkeltpersoners retsforhold. Retslægerådet udtaler sig på baggrund af anmodninger fra andre offentlige myndigheder i konkrete sager om lægefaglige spørgsmål, herunder i straffesager.

Efter straffelovens 9. kapitel kan der idømmes andre retsfølger af en strafbar handling. Det følger af straffelovens § 70, stk. 1, at særligt farlige kriminelle, der findes skyldig i en række nærmere opregnede forbrydelser, kan idømmes forvaring, hvis anvendelse heraf i stedet for fængsel findes påkrævet for at forebygge nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed. Efter straffelovens § 70, stk. 2, gælder en særregel for anvendelse af forvaring i sager om seksualforbrydelser.

I de tilfælde, hvor anklagemyndigheden overvejer, om forvaring er påkrævet, anmoder anklagemyndigheden Retslægerådet om en lægefaglig udtalelse til brug for domstolens behandling af sagen. Herefter er det domstolene, der i hver enkelt sag på baggrund af en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder bestemmer, om der skal idømmes en forvaringsdom.

Jeg kan oplyse, at jeg har anmodet Straffelovrådet om at foretage en vurdering af, om der er behov for at revidere straffelovens regler om straf og andre retsfølger af strafbare forhold, herunder reglerne om forvaring. Kommissoriet for dette arbejde blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 30. maj 2023 (Alm. del – bilag 196).

3. Justitsministeriet kan derudover henvide til det vedlagte fortrolige bilag og den samtidige fortrolige besvarelse af spørgsmål nr. 992 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.